

馬
義
誠

Pričevalec dobrote

DON BOSKO

ŽIVLJENJSKA POT ANDREJA MAJCNA

Rodil se je v Mariboru 30. septembra 1904. Vedno in povsod je izžareval Božje otroštvo, ki ga je prejel s krstom (1904) v Mariboru. Bil je ponosen in goreč don Boskov sin, saj je postal salezijanec (1925) na Radni. Srečen je bil, da ga je Kristus poklical za svojega apostola, kar je postal po duhovniškem posvečenju (1933) v Ljubljani. Bogu je bil hvaležen za poklic Kristusovega blagovestnika, kar je postal z odhodom v misijone (1935). V ponižni pokorščini je sprejel dejstvo, da se je moral vrniti v domovino (1979).

Povsod, kamor je prišel, se je dal v službo ljudem, zlasti ubogim, še posebej mladim. S Kitajci (1935–1951) je bil Kitajec, z Vietnamci (1952–1954; 1956–1976) Vietnamec. Macao (1951–1952), Hongkong (1954–1956) in Tajvan (1976–1979) so bile vmesne postaje v njegovem delovanju.

Zadnjih dvajset let (1979–1999) je preživel v Ljubljani na Rakovniku, kjer je bil duša misijonske animacije, duhovni voditelj mnogih duš v zakramentu spovedi ter misijonar na daljavo svojih vietnamskih sobratov. Umrl je na Rakovniku 30. septembra 1999 in je pokopan na ljubljanskih Žalah med svojimi pokojnimi don Boskovimi salezijanci.

Tone Ciglar

Pričevalec dobrote

ANDREJ MAJČEN

misijonar na Kitajskem in v Vietnamu

*»Upamo in verjamemo,
da je Andrej Majcen živel med nami kot svetnik
in da ga bo Cerkev v bližnji prihodnosti
prištela med svetnike.«*

John Baptist Van Them, SDB, inšpektor vietnamske inšpektorije
sv. Janeza Boska, 8. 12. 2005

Tone Ciglar, **Pričevalec dobrote** – Andrej Majcen,
misijonar na Kitajskem in v Vietnamu,
Zbirka **Knjižice**, štev. 178

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

929Majcen A.
27-76-051(597+510)

CIGLAR, Tone

Pričevalec dobrote : Andrej Majcen, misijonar na Kitajskem
in v Vietnamu / Tone Ciglar ; [fotografije arhiv Salezijanskega inšpektorata].
- Ljubljana : Salve, 2007

ISBN 978-961-211-407-7

233229056

Lektoriranje: Mihaela Vodlan
Fotografije: arhiv Salezijanskega inšpektorata
Založba: Salve d.o.o. Ljubljana, 2007
Tisk: Schwarz d.o.o.

U-BOG ALI BOG-AT?

Misijonar Andrej Majcen, kateremu je posvečena ta knjižica, se je rad pošalil na svoj račun. Ne spominjam se, da bi se kdaj šalil na račun drugih. Postaven svetovljan, katerega lastno ime Andrej je razodevalo tudi nemalo srčnosti, je znal reči o sebi, da je le uboga para. Morda je prav zato Bog tako očitno spregovoril po njem: prek njegovih spodbudnih besed, še posebno pa prek pogumnih dejanj. Najpreprostejši so to potrdili, ko so mu v Hongkongu leta 1977 rekli »oče ubogih Kitajcev in beguncev«. Zdi se, kakor da se je zdaj Bog sam pošalil z njim: vietnamski salezijanci ga imajo za svojega očaka – po vzoru začetnikov izvoljenega ljudstva. Tako se potrjuje Jezusov blagor, da ubog človek še druge bogati, če Bog sije iz njegovega srca (prim. Lk 12,21).

Sedanji inšpektor dr. A. Slavko Snoj na simpoziju o Majcnu, oktober 2005.

Kako se to uresniči, boste, bralke in bralci, mogli sami ugotoviti, ko boste prelistavali to knjižico. Na nekaj straneh nam pisec uspe podati bogastvo dolgega življenja učitelja, duhovnika in vodnika (tudi duhovnega voditelja), ki je zrasel na naših slovenskih tleh. Naš sloves je ponesel na daljno Kitajsko, v Vietnam in na Tajvan. Svojih (in naših) talentov ni skrival in ne zakopal (prim. Mt 25,25), ampak jih je pomnožil. Tudi potem, ko smo njegovo ostarelo telo pokopali na ljubljanskih Žalah, v Vietnamu in na Slovenskem pripovedujemo o njegovem blagodejnem delovanju še naprej: spoštljivo obiskujemo njegov grob in se Bogu priporočamo, naj ga poveliča s slavo svetnikov; nekateri poročajo o njegovi učinkoviti priprošnji pri Bogu sredi njihovih duhovnih in telesnih stisk.

S svojim bogatim življenjem pa misijonar Andrej daje nam vsem in predvsem mladim prelep zgled, kako je mogoče svoje življenje živeti za dobre in velike cilje, če ga darujemo v blagor revnejšim od nas: za njihovo opismenjevanje, vzgojo, premagovanje bolezni ... in za človeško dostojanstvo vsakogar, s katerim se srečamo. Naduse koristno zanj in spodbudno za druge je, če more mlad človek vsaj kakšno leto darovati ljudem v stiski s prostovoljstvom ali odhodom v misijonske kraje. Pa tudi tebe in mene, ki ostajava v udobnem in varnem zaledju, dosega Majcnov izziv: »Odpri srcé, odpri roké, odstiraj bratovske solzé, sirotam olajšuj gorjé« (S. Gregorčič), pa boš doživel nepopisno srečo v svojem srcu. Ne boš več tisti, ki si domišlja, da nekaj žrtvuje za druge, marveč povsem drug človek, neskončno obdarovan in zato srečen. Pot do te sreče nakazuje drobna knjižica o velikem in dobrem, resnično Božjem možu Andreju Majcnu. Draga bralka oz. bralec, želim ti, da bi se ti sreča nasmehnila in da bi se tudi tebi uboštvo spremenilo v neizmerno bogastvo.

dr. A. Slavko Snoj

VELIK ZAKLAD

Duhovnik Andrej Majcen, misijonar na Kitajskem in v Vietnamu – kaj je tako posebnega, da bi bil vreden naše posebne pozornosti?

Njegovi sobratje salezijanci in mnogi drugi smo z njim delili njegovih zadnjih dvajset let življenja. S pozornostjo smo spremljali njegovo življenje, ki je ugašalo; vedno bolj je bil odvisen od naše pomoči, pozornosti in dobre volje. Ob tem smo marsikdaj pozabili in spregledali: kdo je bil in, predvsem, kaj je postajal pred našimi očmi.

Zdaj stopa pred nas vedno bolj njegova duhovna podoba, ohranjena v njegovi zapuščini, ki jo je skrbno shranjeval in urejal. Iz časov njegovega misijonskega delovanja je zelo malo, ker so ga povsod novi oblastniki v znamenje hvaležnosti za ogromno poslanstvo v prid njihovih ljudi poslali (beri: izgnali!) čez mejo brez vsega – kot berača. Ko

Obisk vietnamskih salezijancev na študijskem dnevu o Majcnu 22. 10. 2005.

se je po štiriinštiridesetih letih vrnil, je za nekaj rabljenih kosov obleke in obutve svoji stari in novi domovini moral plačati carino.

Njegova pisna zapuščina je predvsem sad dela njegovih zadnjih dvajsetih let v domovini. Kot biser iz školjke sedaj iz nje luščimo njega, njegovo osebnost

Dar vietnamskih salezijancev v spomin na Andreja Majcna.

in delo, njegovo sporočilo za nas in za prihodnje rodove. Vedno bolj čutimo in dojemamo, kaj smo zamudili in zanemarili.

Gospod Majcen nas pri tem delu opazuje, se dobrohotno smehlja, tako kot vedno, saj dobro ve, da njegovo delo niso papirji, ampak življenje, ki ga je vklesal v duše svojih ljudi, zlasti revnih mladih, kjer koli je bil. In tam, v njih in po njih, tam najlepše živi.

Bilo mi je dano pregledovati njegovo zapuščino: kakšno bogastvo! Nekaj, kar moj duh težko dojamem; kot tisti, ki naj bi odbral prave bisere, pa jih ne loči od brušenega stekla. Prosim, naj mi g. Majcen oprost. Želim opozoriti, da so tu prava nahajališča izjemnih dragocenosti, zato naj jih poznavalci in iskalci duhovnih zakladov tukaj iščejo in odkrivajo.

Ko skušam nekako strniti vse, kar sem spoznal o g. Majcnu v živem stiku z njim in sedaj v mrtvi zapuščini, ugotavljam: to je zares nekaj takega, čemur pravimo svetost! Dokler je zmogel, je garal, se razdajal, na koncu pa je sam v sebi dozorel v zlahten sad krščanske popolnosti, nad katerim strmimo, ga občudujemo in se zanj Bogu zahvaljujemo.

Občudujem delo milosti, ki ga je Bog izvršil po zvestem sinu Andreju Majcnu. Pričevanje njegovega življenja nas nagiba k priznanju: s svojim svetim življenjem je proslavil presvetega Boga. Zato izrekamo veliko zahvalo in gorečo prošnjo: Bog, hvala ti za dar misijonarja Andreja, pravo misijonsko legendo in živ zgled svetega življenja. Prosim te, obudi tudi danes med nami velikanov duha in oznanjevalcev evangelija, kakršen je bil on, misijonar na Kitajskem in v Vietnamu, ob koncu pa kot spovednik in duhovni voditelj duš v domovini. Spomin nanj naj postane praznovanje in nadaljevanje! Naj rodi sadove svetosti v nas!

PRIPRAVA NA POSLANSTVO

MARIBOR

Vsaka zgodba ima svoj začetek in ime. Ta, ki jo bomo na kratko spoznali, bi se lahko imenovala »Majcnova šifra 67«. Zgodila se je tam, kjer »se na levem bregu Drave dviga hrib, ki se imenuje Melje, kjer se kamenje venomer melje in vsipava v Dravo,« nam pripoveduje z zanosom. Kraj je danes zrašččen z mestom Maribor. Zakaj številka 67? Ker ima nek skrivnostni

Andrej Majcen v "jankici"

pomen: ista hiša še po več kot sto letih nosi isto številko: takrat Melje 67, danes Meljska cesta 67. Železničarska hiša je bila takrat in je še danes v družbeni lasti. Kot bi čakala, da se spremeni v spomenik tistemu, ki se je tu rodil 30. septembra 1904, po očetovem priimku Majcen, v zboru krščenih pa Andrej. Bodimo preroki, saj se je v zvezi z njim ureničilo že veliko neverjetnih stvari. Otrok, fantek, ki je nosil jankico (krilo), bo tu dobil – tako upamo in želimo – bronast spomenik, cesta se bo imenovala Majcnova 67, v baziliki Matere usmiljenja mu bodo bratje frančiškani postavili oltar.

Njegov priimek in njegovo ime – kaj skrivata in nam razodevata? Majcen pomeni: majhen, zelo majhen (manjšalno, zelo poudarjeno), kot pravi Slovenski pravopis. Najbrž je iz tega izvajal tako pogosto poimenovanja samega sebe: Revček. Tudi svoje ime Andrej je velikokrat uporabil kot Andrejček. Glede sebe je redno uporabljal pomanjševalnice. Ob sebi je vedno pustil, da so drugi bili veliki. V tem je pravi velikan in nas vse prekaša.

Za domače je bil vedno samo Slavko. Tako se tudi sam imenuje, ko v osebnih zabeležkah govori o sebi. Slavko pa že nekako nakazuje slavo, da bo postal znan, torej velik in priznan. Ime Andrej prihaja iz grškega »andrea«, kar pomeni: moţatost, srčnost, hrabrost, pogum, stanovitnost, vztrajnost (samostalniška oblika), in andreios, kar pomeni: moški, moţat, pogumen, vrl, hraber (pridevniška oblika). Torej: Slavko, Andrej, Hrabroslav. Pri njem povsem velja: »Nomen est omen« (ime nosi, skriva pomen).

Prav takega nam razodevajo imena, s katerimi ga kličejo zlasti njegovi vietnamski sobratje, gojenci in drugi. Ker jih uporabljajo kot njegovo lastno ime, jih tukaj zapisujem z veliko začetnico: dragi Oče, moj ljubi duhovni Oče, prečastiti Oče, stari Oče, naš Starosta, predragi gospod Andrej, predragi gospod Magister, naš Ustanovitelj, vi ste naš Mojzes, predragi naš Patriarh, predragi naš Abraham, gospod Luč, vietnamski don Bosko.

V njem se je pretakala zlahtna štajerska kri: življenje je prejel od očeta Andreja, doma v Borovcih pri Ptujju, in od matere Marije, doma iz znane Koroščeve družine pri Sv. Juriju ob Ščavnici v Prlekiji. On je vse življenje ostal ponosen Mariborčan – čeprav je tam živel le tri otroška leta in štiri učiteljska – ker je v tem mestu prejel največ: življenje in Boţje otroštvo pri krstu. »9. oktobra me je botrica Lojzka Verličeva

prinesla v cerkev Marije, Matere usmiljenja, frančiškanski pater Nazarino me je krstil, da sem se prerodil v Božjega otroka. Gotovo je to moj najsrečnejši dan, saj so bile z zakramentom krsta v dušo položene tudi kali redovniškega, duhovniškega in misijonskega poklica. « Kako sporočilen je napis na krstnem kamnu, kjer so krstili Andreja: »Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus Sancti – Rešil nas je s kopeljo prerojenja in prenovitve po Svetem Duhu« (Tit 3,5).

KOZJE

Oče, uslužbenec mariborskega sodišča, vendar do kraja zaveden narodnjak, se je moral z družino posloviti od nemškutarskega Maribora; premestili so ga v Kozje, ko je bil Andrej star tri leta. Tam so jih nastanili v za silo preurejeni kovačnici, kjer so se zaradi vlage in slabe prehrane po malem vsi navzeli boleznimi.

KRŠKO

Čez dobro leto so se poslovili od Štajerske in našli svoj novi dom v Krškem, v državni hiši, danes Pod goro št. 8. Mati Marija je živela Frančiškovega duha kot tretjerednica ob kapucinskem samostanu, oče pa je kot sodni izvedenec po terenu reševal številna vprašanja preprostih in ubogih ljudi.

Vsa leta so se otepali z revščino; Andrej je bil slaboten in bolehen, ves čas na tem, da ga bo pobrala škrlatinka, kot bratca Zorana. Vendar je Bog imel z njim velike načrte, zato bo prehodil zemeljsko pot, dolgo petindevetdeset let.

Andreju so se v mlado dušo vtisnila nekatera doživetja, ki so ga zaznamovala za vse življenje. Eno

najlepših je vezano na dobrega kapucina Požarja, slikarja in umetnika; ta je bil tudi njegov učitelj v osnovni šoli. »Vem, da sem bil strahopeten, da sem hitro hlače zmočil, če je bilo kaj neprijetnega. Pa p. Požara se nismo bali. V svoji meniški kuti je imel pravo shrambo jabolk in drugih dobrot. Nikdar ne pozabim, kako je od tam privlekel na dan pomarančo in mi jo dal. To je bilo takrat nekaj nezaslišanega.« Andrej sicer ni oblekel meniške kute, vendar je imel dobro srce za vsakega, posebej za otroke in sirote, najbolj srečen, da je lahko delil.

V Krškem je doživel tudi prvo svetovno vojno. Nikdar ni pozabil 28. julija 1914, ki je za mnoge fante in može pomenil odhod na fronto. »Ko zavijem proti farni cerkvi, opazim veliko ljudi. Krški policist Hercog je z bobenčkom klical ljudi. Nato je pogledal naokoli, stopil na klopco, ki je bila pred vrtom s spomenikom Hočevarja, velikega krškega mecena, ki je sezidal šolo in marsikaj drugega. Stopil je torej na klopco, si popravil svojo cesarsko policijsko kapo, zakašljal, švi-gnil z očmi na vse strani, odvil velik papir, zakašljal, povil brke in začel slovesno brati: 'V imenu njegovega veličastva cesarja Franca Jožefa, po milosti božji ... napovedujemo vojno Srbiji in zapovedujemo takojšnjo mobilizacijo za ...' Zvečer so že nekatere mlade žene pretresljivo jokale, ko so se poslavljale od mož, ki niso več prišli nazaj.« To je bil začetek vojnih grozot, ki ga bodo spremljale vse misijonsko življenje.

Očeta je spremljal na njegovih utrujajočih poteh. Vsak dan se je lahko prepričal, koliko je med ljudmi revščine in ob tem še goljufije, da je oče imel polne roke dela, ko je branil pravico brezpravnih in nemočnih. Zvečer, ko sta se utrujena vračala z nahrbtniki proti domu (ljudje so očetu »plačali« v naravi), je oče položil Andreju na srce: »Bodi dober z ljudmi; če jim boš pomagal, bodo tudi oni tebi.«

Tri leta meščanske šole je opravil v štirih letih, prav zato je zadnji razred obiskoval že pod jugoslovansko vlado v slovenščini. Občudoval je dobro nemško šolo, ki je bila bogato založena z učili, kot jih pozneje ni nikjer videl, zato ga je veliko naučila; izvrstno je obvladal nemščino.

NA UČITELJIŠČU V MARIBORU

Naenkrat se je znašel na razpotju: kam? Mati mu je že večkrat izrazila srčno željo, da bi bila srečna, če bi se odločil za duhovni poklic. Andreja ta pot ni mikala. Vmes je posegel oče in na kratko odločil: »Na učiteljišče boš šel, boš šolmajster. Pomagaj ljudem in ljudje te bodo imeli radi in ti pomagali.«

Tako se je znašel v rodnem Mariboru, v liberalnem okolju, ki bi lahko mladega fanta potegnilo na stranpota. Mati je zanj v strahu trepetala. Molila je zanj kot Monika za svojega Avgušтина. Ko je odhajal v Maribor, mu je govorila: »Ko boš šel na učiteljišče, ne pozabi mimogrede stopiti za trenutek v frančiškansko cerkev, saj lahko greš pri enih vratih noter, pri drugih pa ven, se pokrižaš z blagoslovljeno vodo, kratko zmoliš in se priporočiš Mariji. Pa preberi tole knjigo, ki je polna lepih nasvetov, to je knjiga sv. Frančiška Saleškega, imenuje se Filoteja. Ko boš v težavah pri izpitih ali sicer, kratko zmoli vsaj kak zdihljaj ... Pa na Marijo nikar ne pozabi!« Sicer revna mati mu je dala bogato doto, iz katere je črpal vse življenje. Marija in Filoteja sta postali njegovi življenjski sopotnici:

Marija kot njegova največja ljubezen v srcu – velikokrat je ponavljal: Brez Marije nisem nič! – s Filotejo v žepu. Prav neverjetno je, da je ob treh izgonih iz komunističnih dežel uspel ohraniti prav to knjigo. V njej beremo njegov zapis: »Ta knjiga je dar moje

mamice, ko sem bil v noviciatu. Nosil sem jo kot dragoceno duhovnost po svetu in zidal moje duhovno življenje, kot ga je zidal bogoslovec don Bosko.«

Prišle so muke in težave, pravo mučeništvo, saj mu je zadnje leto zaradi očetove ekonomije grozilo najhujše: da ne bo mogel nadaljevati in končati učiteljišča. Moč je našel v knjigi Masarykovih Aforizmov, zato si je ponavljal: »Moram, naj stane, kar hoče!« In je uspel, čeprav na zaključnem izpitu zaradi izčrpanosti tako rekoč niti ni vedel zase. Oče je bil srečen, da je Andreju uspelo končati šolanje, zato mu je kljub pomanjkanju kupil novo obleko s kravato.

Sstarši in sestrama 8. 9. 1928 v Krškem.

Na to, kar mu je dalo učiteljišče, je bil vedno ponosen; trdil je, da mu je dalo solidno znanje, ga navadilo na disciplino in oblikovalo močno voljo. Stvari, brez katerih bi v svojem poslanstvu težko shajal. Glasu za petje pa ni podedoval po očetu; prav nerodno mu je ocena dve iz petja in glasoslovja kazila učiteljsko diplomu. Pa tudi v tem je pozneje dobil zadoščenje. Ko je leta 1958 prvič prišel na dopust v domovino že kot splošno znan misijonar, sta se na vlaku iz Zagreba proti Krškemu v istem oddelku vagona znašla on in nekdanji, tedaj že postarani, profesor petja na učiteljišču. Ko ga je ta prepoznal, je kar padel k njegovim nogam in skrušeno stokal: »Gospod misijonar, lep vas prosim, oprostite mi, da sem vam dal tisto dvojko! Oprostite!« Misijonar Andrej ga je skušal potolažiti: »Nikar si ne ženite tega k srcu; brez lepega glasu sem kar dobro shajal v misijonih, brez dobrote srca bi pa že prvi dan pogorel.«

Mlad, še ne devetnajstleten učitelj, ponosen, inteligenčen, usposobljen, je mislil, da se bodo zanj topli. Pa glej, nikjer ni bilo prostega mesta in premlad je še bil. Kralj Aleksander bi mu lahko dal spregled za štiri manjkajoče mesece, da bi se lahko zaposlil. Pa se je vmešala Božja previdnost, seveda gledano daleč vnaprej, trenutno pa se je zdelo kot polomija. Oče mu je sicer z bolečino, vendar zelo jasno dejal: »Slavko, do sedaj sem ti pomagal. Spravil sem te do kruha; naprej si pomagaj sam, kakor si moreš in znaš.«

UČITELJ NA RADNI

Šolski nadzornik v Krškem Ljudevit Stiasny je očetu sporočil, da salezijanci na Radni potrebujejo učitelja. Oče je Andreju takoj pisal: »Zdaj ti pšenica cveti, bodi pameten, pa reci, da sprejmeš.« Kmalu

je prejel prvi dekret: »Imenujem Vas za stalnega učitelja brez stalnega učnega mesta na trirazredni osnovni šoli na Radni. Ljudevit Stiasny.« Če je grški filozof rekel, da ima le toliko, da lahko vse svoje stvari nosi s seboj, je Andrej lahko rekel, da vse svoje imetje lahko pelje z lojtrnikom. Kaj več pa tako ne bi mogel dati v majhno sobico, ki mu je bila dodeljena za bivanje zraven šolskih prostorov.

Pa je neka noč že kmalu na začetku službe pri salezijancih bila za mladega učitelja usodna za vse življenje. Ponoči mu je eden izmed vzgojiteljev kot vabo na vrata naslonil latinsko slovnico. Ko je Andrej zjutraj odprl vrata, je prevrnil knjigo; pobral jo je, odprl in se zazrl v latinski stavek: »Patientia nobis necessaria est – Moramo biti potrpežljivi!« Mladi učitelj se je ujel, saj je bil takoj zraven duhovnik, ki se je velikodušno ponudil, da ga bo učil latinščino, če seveda želi. Učiti se latinščine bi lahko takrat pomenilo odločiti se za duhovniški poklic. Andrej je sprejel izziv.

POSTAL JE SALEZIJANEC

Novomašnik, 1933.

Naslednje šolsko leto se je mladi učitelj preselil v graščino na Radni, kjer je bil noviciat, oblekel talar in se pripravljaj na izpoved redovnih zaobljub. Ampak, »patientia« mu je zelo prav prišla. Nekateri so v mladega učitelja podvomili, če v Mariboru ni živel preveč posvetno življenje. Magister je pri

neki konferenci proti koncu noviciata gledal vanj in govoril: »Če ne boste takoj odkritosrčno povedali vsega iz svojega prejšnjega življenja, vas takoj odpošljem.« Vse je povedal, vendar je magister še dvomil, zato so mu sicer kot najstarejšemu brez razloga podaljšali noviciat. Sramota in ponižanje. V sebi pa je sklenil: »Ne bom popustil, ne bom gledal nazaj, tudi če umrem! Uspelo mi je ohraniti toliko mirnosti, da sem spokojno čakal na uro, ki bo zame določena.« Na dan izpovedi prvih zaobljub si je ponavljal z Gregorčičem: »Daritev bodi ti življenje celo!« Mati mu je na spominsko podobico zapisala: »Če hočeš zvrhano mero veselja ter v duši polnost miru in božjega blišča, postani duhovnik, toda postani res ves!« Sam pa je sklenil z ugotovitvijo: »Po milosti Božji sem postal salezijanec!« Za celih sedemdeset let, česar takrat seveda ni mogel niti slutiti.

V ZAVETJU MARIJE POMOČNICE NA RAKOVNIKU

Prvo srečanje z Rakovnikom je bilo boleče in poučno. Z novinci z Radne je septembra 1924 prišel pripravljat cerkev Marije Pomočnice za posvečenje; vso noč so delali. Obute je imel lakirane elegantne čevlje, ki so bili dobri za učilnico, ne pa tudi za delo. Preden so končali s pospravljanjem, je imel noge krvave, povsod oglodane, da ni mogel narediti koraka. Tako je začel biti novinec-delavec, ki dela za Marijo in njeno čast. Bila je odlična prva vaja za redovno življenje: »Odloži vso posvetnost! Sleci starega človeka in obleci novega ...« Lakiranih čevljev ni nikdar več dal na noge. Tu, pod Marijinim okriljem, bo dozorel za pot, ki mu jo pripravlja Bog. Vendar do tam je še dolgih deset let.

Na Radni je latinščina pomenila začetek odločitve za salezijance in duhovništvo, na Rakovniku

bi ga ta ista latinščina skoraj pokopala. Bogoslovci so prihajali na študij teologije z znanjem latinščine, ki so si jo pridobili v osmih letih gimnazije. Predavanja so bila v latinščini, prav tako učbeniki, izpiti. Ko so videli Andrejevo neznanje latinščine, so mu svetovali: »Če ne gre latinščina, pa pustite, saj ste že učitelj in kot učitelj lahko nadaljujete!« Kot bi treščilo z jasnega

neba! Zato je tudi sam bolj zagrmel kot povedal: »Učitelj sem bil že prej, preden sem postal salezijanec. K salezijancem sem prišel zato, da bi postal duhovnik.« Na koncu bogoslovja je bil pohvaljen, da latinščino obvlada bolje kot drugi.

Na Rakovniku so delovale obrtne šole. »Majcen, vi ste učitelj, zato vam ne bo težko prevzeti nekaj pouka.« Vendar so tu bili strokovni predmeti; moral je na dodatne tečaje za usposabljanje: tehnično risanje, knjigovodstvo, delovodstvo, zakonodaja, mizarstvo, risanje ... Ko je pridobil ustrezne diplome, je že sledilo: »Majcen, vi ste usposobljeni, zato boste prevzeli vodenje strokovnih šol.« To je sedaj priprava na duhovništvo: vse dni v učilnicah in delavnicah vajencev v mizarstvu, čevljarstvu in krojaštvu. Patientia! »Saj sem obljubil pokorščino, imel pa sem tudi dovolj trme, da sem vztrajal pri stvari, za katero sem se odločil, čeprav se je na prvi pogled zdela nemogoča, pa je z Božjo pomočjo, kot bi rekel don Bosko, postala mogoča.« Vendar bi

ga skoraj pobralo, saj mu je zdravje ob tolikšnih naporih in slabi hrani brez počitka načela jetika; bruhal je kri.

Vmes je še šest mesecev služil domovini kot vojak. Ne samo da se je usposobil za bolničarja, v vojaški uniformi je bil videti pravi general; manjkali so mu samo vojaki, da bi jim poveljeval. No, do takrat, ko bo zares poveljeval množicam mladih, pa ni več prav daleč.

V njegovo življenje je posegel klic krvi prvih salezijskih mučencev, sedaj sv. Alojzija Versiglia, škofa, in Kalista Caravaria, duhovnika, mučenih leta 1930 na Kitajskem. Od tam je prišel na obisk tudi slavni misijonar Jožef Keréc, ki je s svojimi živimi in predirnimi očmi kar povrtal v dušo. V Majcnu je zaslutil primerne sodelavca v svojem misijonu na Kitajskem, zato mu je šepnil: »Pridi k meni v misijone, ne bo ti žal.« Svojo željo je izrazil predstojnikom, toda vezan je bil na šole. Ob duhovniškem posvečenju 2. julija 1933 je že sanjal o Kitajcih. Oblast v Beogradu je leta 1935 zaprla rakovniške šole. Bil je prost. Na veliki šmaren mu je rakovniška Marija Pomočnica dala okoli vratu misijonski križ, ki ga bo nosil dolgih štiriinštirideset let.

Za poklic, ki mu ga je Bog namenil, je zorel celih enaintrideset let. Božji načrti so bili dostikrat čudni in nerazumljivi. Vendar kdor se da Bogu voditi, doseže čudovite stvari. Občudujemo Boga, kako neverjetno dobro zvozi tudi ostre ovinke. »Vsa ta leta, ko sem komaj imel čas dihati, je bil en sam noviciat, priprava na čas, ki je prihajal: na misijone.« Tako je izpovedal, ko je pozneje gledal na prehojeno pot.

Kaj bi bilo, če ne bi šel skozi to nerazumljivo pripravo? Res ni boljše poti za naše življenje kot sprejemanje Božje volje. Pot Božje previdnosti se vedno izkaže kot najboljša pot.

V MISIJSKIH BRAZDAH

SLOVO Z MATERINIM BLAGOSLOVOM

Materina želja, da bi postal duhovnik, se je uresničila. Zdaj bo plačala še ceno, saj sin Andrej odhaja v misijone. »Zakaj me puščaš samo!« je vzklila. Toda že čez trenutek je dodala: »Le pojdi, kamor te kliče Bog,« in ga blagoslovila. Ko se je ob odhodu z Rakovnika ozrl nazaj, je še enkrat zagledal napis na cerkvi: O Marija, pomočnica bila si in boš nam ti. »Čutil sem se opogumljenega in sem z radostjo odhajal na misijonsko pot.« Z Marijo.

Na Rakovniku ob odhodu v misijone 16. 8. 1935: Oravec, Majcen, Kramar.

KITAJSKA

Kitajski konj

Srečanje s Kitajsko, ki je kar petstokrat večja kot Slovenija, mora biti nekaj izrednega. Tudi naša imena tam nič ne pomenijo. Na meji so Majcna preimenovali v Ma Yicheng. Ma pomeni konj. »Torej naj bi bil konj,« je presenečen ugotovil. Potem so mu razložili, da je to mitološki konj, ki z veliko naglico raznaša veselo oznanilo. »Če je tako, naj bo, bom pa konj, ki bo drvel čez Kitajsko in povsod širil veselo oznanilo o odrešenju.«

Vse od začetka, kot otrok

Decembra 1935 se je znašel v Kerécevi Šoli modrosti v Kunmingu v pokrajini Yunnan. Obdan z novimi obrazi, novim okoljem in novo kulturo. »Če bi prišel kot turist in bi si ogledoval Kitajsko, bi še kako šlo, toda jaz sem prišel živeti s Kitajci in za Kitajce.« Ni se mogel

[Na Kitajskem v Kunmingu ob obisku škofa Zanina.](#)

načuditi posebnostim nove domovine. Vzgojen po evropski miselnosti, po etiketah, določenem načinu življenja, tudi glede hrane, po dolgem klesanju izpiljen slovenski značaj: ko je mislil, da je nekaj dosegel, se mu je naenkrat vse podrlo, kar je bilo sveto in značajno. »Nemo sem stal, pa nisem vedel, kaj govorijo, zakaj se mi smejejo. Valovi kitajske budistične miselnosti so preplavljali mojo evropsko kulturo, da se je potapljala, kot bi jo vrgel v ocean. Obleči je bilo treba novega človeka. Patientia, torej.« Obvladal je slovenščino, nemščino, italijanščino in latinščino. Pa se niti z otrokom ni mogel sporazumeti. Tudi vse tehnično znanje, ki si ga je pridobil, mu sedaj ni nič pomagalo. O francoščini in kitajščini (tukaj mandarinščini) se mu še sanjalo ni. Pa bodi oznanjevalec – misijonar!

Najkrajši nagovor

Keréc, ravnatelj ustanove, je bil vesel nove pomoči. V veliki dvorani je Majcnu pripravil slovesen sprejem z akademijo. Ko bi le kaj razumel, za kaj gre. Ob sklepu so ga povabili, da tudi sam spregovori mladim. Spomnil se je na don Boska, mimogrede nekaj povprašal sobrata in živahno stopil na oder. Vse je utihnilo. Vitek in eleganten se je po kitajsko nekajkrat na vse strani priklonil, potem pa spregovoril v kitajščini: »Rad vas imam!« Prijazno se je smehljaj in se ponovno klanjal na vse strani. Dvorana je ponorela od navdušenja. Mladi so vstali s sedežev, planili k njemu in mu vsi po vrsti stiskali roko. V trenutku je bil njihov. Nič več ga ni bilo sram vprašati, kako se reče to in kako ono. »To je bil moj najkrajši in najučinkovitejši govor v vsem življenju,« se je spominjal. Prvo bitko je izbojeval z odliko. Potem je neverjetno hitro napredoval v kitajščini; preden so minila tri leta, je že »prestavljal v kitajske pismenke,« kot sam pravi, prva besedila.

Odločitev: s Kitajci Kitajec

Druga bitka je bila težja in dolgotrajnejša. Njegovo geslo je bilo jasno: S Kitajci bom Kitajec po kitajsko. Ostro so ga zavrnilo francoski misijonarji: »V poganskem kitajskem jeziku pa menda ne boste oznanjali Kristusovega evangelija!« Odločno se je postavil v bran: »Evangelij bom Kitajcem oznanjal v njihovem materinem jeziku. Jaz sem oznanjevalec katoliške in ne francoske vere.« Ljudstvo ga je razumelo in sprejelo za svojega. Ničesar ni izgubil, veliko pa je pridobil. »Vedno sem ostal zaveden Slovenec, predvsem pa katoliški duhovnik in misijonar.« Težav se ni dalo kar tako odpraviti, naučil pa se jih je reševati. »Sčasoma sem spoznal čudovito lepoto kitajske duše in hvalim Gospoda, da me je poslal na Kitajsko.«

V Keréčevem misijonskem noviciatu

Imel je srečo, da je prišel k misijonarju Jožefu Kerécu, ki se je že izpričal kot izvrsten misijonar in poznavalec kitajskega misijonskega dela. On ga je uvedel v misijonsko delo preudarno in razumno. »Prosil sem Svetega Duha in don Boskovo Pomočnico za pravo misijonsko pamet.« Zaupal se je Kerécu, da je sproti brusil njegov prenapeti značaj. Čez nekaj let mu je Keréc prepustil celotno ustanovo z misijonom, saj je bil imenovan za apostolskega administratorja v Čaotungu; Majcen je postal ravnatelj misijona.

Za slovo učitelj ruščine

Yunnan je bil že pred drugo svetovno vojno zatočišče Maovim in Ho Ši Minhovim skupinam, ki so se prav tu pripravljale na prevzem oblasti na Kitajskem in v Vietnamu. Delo se je kljub težavam in vojni razcvetelo. Sedaj mu je vse, česar se je naučil v dolgi pripravi v Sloveniji, prišlo zelo prav. Šele sedaj je uvidel,

da ga je Bog na prav poseben način pripravljaj prav za to misijonsko delo: bil je ravnatelj, organizator šol in delavnic, graditelj napredka ...

Leta 1949 so komunisti slovesno vkorakali v Kunming. »Dol z misijonarji, imperialističnimi psi. Mladi Kitajci, osvobodite se kulta staršev, budistične in katoliške miselnosti!« Prilagajal se je novim razmeram, kolikor se je le dalo. Komunistični uradnik je obiskal Majcna, ki ga je pogostil. »Poznamo, da je don Bosko velik vzgojitelj in je lepo vzgojil vaše fante. Ampak tudi vi se morate učiti od Maoa, ki je velik.« Pri Majcnu je zagledal rusko-kitajski slovar. Velel mu je, naj kaj prebere v cirilici. Kmalu je dobil dekret za učitelja ruščine na državni srednji šoli. Sprejel je. »Pridem v šolo, osemsto učencev zaploska. Ravnatelj jim pove: 'Najpomembnejši jezik na svetu je ruski jezik.' Spet zaploskajo.« Leto dni je bil učitelj ruščine z dobro plačo, ki je bila edina v njegovem dolgem življenju.

Vedel je, da bo prej ali slej treba oditi. Na meji so ga oskubili vsake navezanosti; njemu tako svete reči so končale v ognju ali smetnjaku. Septembra 1951 je kot izgnanec prispel v Hongkong.

Na Kitajskem v Kunmingu
z mons. Jožefom Kerécem,
apostolskim adiministratorjem
v Čaotungu.

VIETNAM

Pet dolarjev za 550 sirot

Leto dni je v Macau celil rane svoje duše, ker se mu je sesulo vse šestnajstletno delo, ob tem pa se je učil kantonščine in portugalsčine. Potem se je nenadoma odprlo novo poglavje v njegovem misijonskem poslanstvu: Vietnam, najprej Severni za dve leti, potem Južni za dvajset let.

K Majcnu je prišel inšpektor Braga in mu povedal, da je določen za sirotišnico s 550 sirotami v Hanoju. »Sem vam na razpolago,« je kratko dejal. »Pošiljam vas, da začnete salezijansko delo in da dobite poklice za salezijance med Vietnamci.« Zanj so bile te besede kot oporoka, ki jo mora izpolniti. Na pot so mu dali pet dolarjev. Na pomoč je priskočila

Ob prihodu v Hanoi (Vietnam) 3. 10. 1952 s škofoma Khue in Seitzem.

sv. Terezija Deteta Jezusa, ker je prav na njen praznik leta 1952 prišel in prevzel sirotišnico, ki se je imenovala po njej.

Strelj nad glavo

Škof Seitz ga je predstavil v vietnamščini kot Cha Quang – Oče luč. Pa se je očetu luči posvetilo že prvo noč, kam je prišel: med dva ognja. Spravil se je spat. Pa so zarezgetali mitraljezi, pokali topovi; zdelo se mu je, kot da bi bilo pod oknom. Vstal je in nervozno hodil po hiši, pa so mu rekli: »Nobenega strahu, g. Majcen, so tam in streljajo, sem ne pridejo. Pojdite spat, ker ste danes gotovo utrujeni.« Pa ni mogel zaspati, ker mu je kar naprej hodilo v glavo »tam so«, in on je dobro vedel, kdo so tisti, ki so tam. Tako je pričakal jutro novega dne v novem kraju. Potem so bili take noči in taki dnevi skoraj ves čas v Vietnamu vseh dvaindvajset let. Kaj vse je moral in mogel prestati človek, da bi lahko delal dobro, kar pa so drugi sproti podirali. »Strah je bil gotovo navzoč, vendar sem kar nekako slepo zaupal v varstvo Marije Pomočnice.«

Čez dober mesec, za andrejevo, so mu pripravili akademijo. Podobno kot v Kunmingu je tukaj (prvič) nagovoril navzoče v vietnamščini. Fantje so vidno izrazili, da je Majcen njihov. Država je zahtevala točne obračune, ni pa dajala potrebnih sredstev; Majcen je krpal, kakor je vedel in znal. Ravnatelj socialnega skrbstva ga je ob inšpekciji vprašal, če so predloženi računi točni. »Gospod, prisežem vam, da računi niso točni,« je iskreno odvrnil. In postala sta prijatelja. Edino pravilo, ki ga je Majcen upošteval pri sprejemu, je bilo to, kdo je večji revež in sirota; tega je sprejel, ne glede na vero ali kar koli drugega. To je bilo vir Božjega blagoslova in naklonjenosti ljudi. »Dokler smo tako ravnali, nam nikdar ni primanjkovalo

najnujnejšega. Delati za uboge je za Vietnamce skrivnost simpatij in privlačnosti. Nič zase in za svoj žep, ampak denar daje Bog za uboge, za dobre in sposobne fante. Pa kaj bi vas učil, poskusite še sami in boste videli, kako to gre.«

Leta 1954 je 17. vzporednik ločil Vietnam na Severni in Južni. S severa je vse bežalo, da si reši glavo. Majcen je storil drugače. Če bi pustil sirote, bi jih novi oblastniki likvidirali. Poskrbel je, da jih je vse spravil na varno na jug. Tam jih bo našel čez dve leti in nadaljeval z njimi svoje človekoljubno poslanstvo.

Ravnatelj v Hongkongu

Majcen se je izkazal na vseh področjih, zato so ga predstojniki imenovali za ravnatelja enega največjih zavodov v Hongkongu. Šolstvo in vzgoja mu seveda nista bila tuja. Kot človek širokih razgledov, zmožen povezovanja različnih tipov ljudi in narodnosti, je z velikim uspehom vodil ustanovo. Ob njem sta takrat v zavodu delovala še dva slovenska salezijanca: Stanko Pavlin in Rafko Mrzel. Samo za dve leti. To-liko da se je privadil delu, potem je bilo treba pustiti to gotovost in oditi v negotovost Južnega Vietnama. Na novo poslanstvo se je odpravil z veseljem. Začela se je zlata doba njegovega misijonarstva.

Prevod konstitucij

V Vietnamu spet francoščina. Redovne družbe so delovale že več kot dve stoletji, vendar je bilo vse v francoščini. »Misijonarji večkrat niso samo tujci, ampak tuji,« je z žalostjo ugotovil tudi tukaj. Majcen je sklenil, da bo v Vietnamu Vietnamec z Vietnamci v vietnamščini. Javili so se prvi poklici. Leta 1960 so odprli prvi noviciat; za prvega magistra (učitelja novicev) je bil imenovan prav Majcen. Zaman je iskal

Majcen - ravnatelj v Hongkongu, 1954-56.

kaj v vietnamščini, zato se je kar sam lotil prevajanja salezijanskih pravil v vietnamščino. In mu je uspelo. Tudi to je bilo jasno znamenje, iz katerega so spoznali, da je zares njihov. Sprejeli so ga za svojega. Vietnamski salezijanci, ki so leta 2006 obiskali Slovenijo, so izjavili: »Občudovali smo g. Majcna, kako dobro se je naučil vietnamščine, čeprav je bil že v letih in vedno polno zaposlen z drugimi opravili.«

General, ki poveljuje

Majcen je bil v Vietnamu tako rekoč vse: ravnatelj, inšpektorjev namestnik, ravnatelj šol, magister novincev, graditelj zavodov in cerkva ... Povsod so ga obdajale velikanske množice mladih in ljudstva. Poveljeval je kot general in vodil njemu zaupane ljudi od uspeha do uspeha. Sam je dobro vedel, kaj mora storiti in tudi kako. Zato so mu zaupali vsi: salezijanci, mladi in oblastniki. Nove razmere pa so se nezadržno približevale: na vseh straneh se je vse bolj in bolj oglašalo orožje; Ho Ši Minhovi komunisti so se počasi pritihotapili v vse kraje Južnega Vietnama.

Odlikovanje in priznanje

Leta 1972 je ob dvajsetletnici salezijanske navzočnosti v Vietnamu za prispevek salezijanskih obrtnih šol, ki jih je vodil, k napredku države dobil najvišje državno odlikovanje. Pozneje, ko je tudi jug padel pod komunizem, je medaljo in listino z odlikovanjem vrgel v školjko in oboje splaknil v kanalizacijo, da ga ne bi stalo življenja. Vendar so mu tudi nove oblasti priznale njegovo delo v prid Vietnamcev, saj je spomladi 1976, samo nekaj mesecev pred izgonom, kot edini tujec volil v vsevietnamsko Ho Ši Minhovo skupščino. Njegovega prispevka pač ni mogel tajiti nihče.

Podganja kuga

Leta 1969 se ga je lotila tudi tako imenovana podganja kuga, ki na tisoč obolelih pusti pri življenju komaj enega. V roke so ga vzeli ameriški zdravniki, ki so mu na koncu izstavili astronomsko visok račun, ki pa ga ni zmožal plačati, zato so ga oprostili plačila. Vendar se je zgodilo nekaj, kar priča o tem, kako so ga cenili salezijanci, novinci in fantje. Spominja se: »Novinci in gojenci so bili prepričani, da se živ več ne vrnem. Za [Majcen - ravnatelj v Thu Ducu \(Vietnam\), 1972.](#)

Majcnu ob 70-letnici v Thu Ducu, 1974.

spomin je vsak hotel imeti kaj mojega. Pobrali so mi vse, tudi misijonski križ, ki ga nisem več našel. Pri nekem fantu pa mi je uspelo dobiti novomašni križ; ta me še danes spremlja in je tudi priča tistih dogodkov.«

Vietnamec ostane z Vietnamci

Američani so zgubljali vojno, 1975 so morali poraženi oditi. Nek general je Majcnu telefoniral z letališča: »Pripravite se s sto vietnamskimi salezijanci, da se ob enim popoldne odpeljete v Ameriko.« Ni dolgo čakal z odgovorom. Po kratkem obisku Najsvetejšega v cerkvi je generalu kratko sporočil: »Gospod general, hvala za vašo ponudbo. Vendar Vietnamci morajo ostati z Vietnamci in jaz z njimi. Hvala, odpeljite brez nas!«

Sledil je razglas o razpustitvi vseh verskih šol, o njihovi nacionalizaciji in o prepovedi slehernega vzgojnega delovanja med mladimi. Majcen je bil kot general, ki ni izgubil bitke, samo prerazporedil je svoje čete salezijancev. Razposlal jih je v štirinajst odročnejših krajev Južnega Vietnama, v majhnih skupinah po tri ali štiri. Tako jih je posejal na široko, da jih nova oblast ni mogla uničiti, čeprav jim je bilo odvzeto vse. Ohranili so se in sedaj, ko se je nekoliko

tudi tam otajalo, živijo novo pomlad, saj je v Vietnamu že 280 salezijancev, kar 40 jih je odšlo v misijone, tudi v Evropo. In imajo mnogo poklicev. Mar ni to čudež Majcnove odločitve in njegovega dela?

Vendar se je moral posloviti tudi Majcen; iz Vietnamu je odšel kot zadnji tujec. Bil je izgnan, vendar na mehek način. Politični komisar mu je ob slovesu dejal: »Hvala vam, g. Majcen, dobro ste vzgojili

Vietnamski salezijanci z inšpektorjem na Majcnovem grobu, Žale 2006.

vietnamske duhovnike, ampak sedaj morate oditi, ker so vas sem povabili umazani Amerikanci (Majcen dodaja: kakšna laž!). Ampak, če hočete, lahko zopet, ko se dobro odpočijete, naredite prošnjo in bomo preučili, če nam boste spet potrebni. « Kakor koli že, takšne pohvale si od komunističnih oblasti ni prislužil noben misijonar.

Vietnamski don Bosko

Ob zlati maši leta 1983 so ga vietnamski sobratje upodobili kot vietnamskega don Boska. Bil je namreč ustanovitelj salezijanske družbe v Vietnamu. V kratkem času dvajsetih let mu je uspelo, da je ob bilo odhodu leta 1976 141 salezijancev, od katerih je bil samo eden starejši od trideset let: duhovniki, veliko klerikov, novincev in kandidatov, pa tudi članov drugih vej salezijanske družine. Upravičeno bi lahko govorili o čudežnem uspehu. Kaj vse je Bog storil po njem, ker je bil vedno pripravljen slediti njegovi volji, čeprav je človeško kazalo prav nasprotno.

TAJVAN

Potrgali so mu korenine

Po tretjem izgonu je zadnja tri misijonska leta preživel na Tajvanu. Duhovno je dozorel, da je bil iskan voditelj duš. V veliko zadovoljstvo je še opravljal službo ravnatelja deškega mesta. Poznalo pa se mu je, da so mu tokrat potrgali korenine, srce je ostalo v Vietnamu. Polotila se ga je bolezen, ki mu prej ni prišla do živega, niti podganja kuga ne. Telo je v Lotungu vzel v roke legendarni kirurg dr. Janez Janež, prvi slovenski laiški misijonar; po njegovem nasvetu se je napotil v domovino na nekajmesečni oddih, ki pa se je po štiriinštiridesetih letih misijonskega dela končal z dvajsetletnim izgnanstvom v domovini.

VZPON NA GORO SVETOSTI

MAGISTER, RAVNATELJ IN OČE NA DALJAVO

Prihod v domovino je bil še bolj klavrn kot trikratni izgon iz tujih komunističnih režimov. Carina za rabljene stvari je bila malo v primerjavi s sumničenji, da prinaša prepovedane ideje iz tujine. Dobra nagrada za več kot štiri desetletja garanja in za njegovo promocijo slovenstva v tujih državah, kot so Kitajska, Vietnam in Tajvan. Patientia, še vedno.

Tudi ta nerazumljiva poteza, da je moral ostati v domovini, se je končno izkazala kot načrt Božje previdnosti. Če bi ostal v Vietnamu, bi bil enako nemočen kot vsi drugi, ne bi mogel pomagati ne sebi ne drugim. Tako je postal dejansko edina vez med vietnamskimi salezijanci in svetom ter z vrhovnim

Majcnov prvi obisk v domovini - med domačimi, 1958.

vodstvom salezijancev v Rimu. Ker je bival v »brat-ski socialistični državi Jugoslaviji«, je pošta mirno prihajala in odhajala v obe smeri. Tudi pakete so lahko dobivali, celo brez carine ali s kaj malega le-te, in začuda, nobeden se ni izgubil, vsi so prišli v roke tistim, katerim so bili namenjeni. Rakovnik se je okrog Majcna spremenil v nekakšen zbirni center za pomoč Vietnamcem: zbirali so obleke, blago, obutev, predvsem pa zdravila, tudi tehnične pripomočke. Ekipa velikodušnih ljudi je pakirala. Majcen je vsak paket opremil s seznamom, kaj je v njem in kaj je za koga. Enako prizadevno je zbiral denarna sred-stva. Z vsako denarno pošiljko je šel tudi seznam, koliko dolarjev je za koga. Ob obisku leta 2005 in 2006 so sobratje pripovedovali, da vsa leta niti enega dolarja niso uporabili drugače, kakor jim je nakazal Majcen.

Predvsem pa je za vietnamske sobrate skrbel duhovno, jih spodbujal k zvestobi in vztrajnosti. Njegova pisma so bila prave okrožnice, ki so jih brali in študirali, ob njih prirejali duhovne obnove in duhovne vaje. Samo en primer: še leta 1993 so priredili tridnevno študijsko srečanje katehistov, na katerem se jih je zbralo tristo trideset, obravnavali pa so pismo, ki jim ga je poslal Majcen.

Kaj je pomenil vietnamskim sobratom, bivšim gojencem in drugim, spričuje šest kilogramov pisem (brez ovojníc), ki so mu jih napisali v teh dvajsetih letih. Iz teh pisem je možno do potankosti razbrati zgodovino vietnamskih salezijancev in tudi vernikov, njihovo trnovo pot, marsikdaj pravo mučeništvo, sil-no pomanjkanje, vsakršno trpljenje in gorje, ki so ga morali prestati pod komunistično oblastjo. Z druge strani njihova pisma odsevajo podobo Majcna, kakršna se je zarisala v njihove duše. In to je nekaj veličastnega. V ponazorilo naj navedem samo eno

pismo inšpektorja, ki mu ga je pisal v imenu vseh sobratov 7. avgusta 1993 (v originalu je kar petintridesetkrat omenjeno častno ime »stari oče«):

GLOBOKO SPOŠTOVANI IN PREDRAGI STARI OČE!

Mi se zelo radujemo in veselimo z Vami, naš stari oče, ter hvalimo in slavimo Boga in Marijo za vse darove, ki sta jih podelila Vam ob devetdesetletnici življenja in diamantnem duhovniškem jubileju. Prečastiti stari oče, čas hitro beži, mi pa smo zaskrbljeni za Vaše zdravje; s spoštovanjem sočustvujemo z Vami, z druge strani pa z Vami delimo veselje in ponos, ker je dobri Bog po Mariji Pomočnici Vam, našemu staremu očetu, podelil mnogo milosti.

Posebej smo presenečeni in zaradi tega polni hvaležnosti, ko vidimo, da kot dobri stari oče odstopate svojim duhovnim sinovom precej svojega denarja, ki biga sami potrebovali za zdravila in za svoje zdravljene, Vi pa darujete za naše brate v Vietnamu.

Ko na to pomislimo, preplavi naša srca sočutje, ljubezen in globoko spoštovanje do Vas.

Spoštovani stari oče, radi bi Vam izrazili neko željo, ki je morda težko uresničljiva, vendar Vam jo razodenemo, da bi nas bolje razumeli in bi občutili našo hvaležnost, ki jo dolgujemo do Vas.

Dragi stari oče, želimo in načrtujemo, da bi se urnili med nas, če je le mogoče, za vedno, kot duša in zgled misijonarja, ki je vse svoje življenje povsem daroval za Vietnam. Mi bi radi, da bi tukaj živeli do konca svojega življenja. Mar ne bi bilo tako prav, naš stari oče?

Čim boste prišli v Rim, bomo tukaj poskušali dobiti dovoljenje za vstop v Vietnam. To bi za nas bila velika čast. V razmerah, v kakršnih živimo, bi Vas zelo potrebovali, mi bi pa tudi skrbeli za Vas. Tako bi

res bili za vedno z nami kot naš stari oče, Vietnamec z Vietnamci, v naši domovini za vedno.

Vi kot naš stari oče boste z nekaterimi drugimi ostali duša Vietnama, vedno z nami združeni. To so naše srčne želje.

Dragi stari oče, še nekaj bi Vam radi povedali. Na poseben način bi radi počastili vse salezijanske misijonarje v Vietnamu; radi bi sezidali kapelico (prednikov), kjer naj bi bil kratek opis vsakega misijonarja, ki je med nami deloval. Naše ustanovitelje bi predstavili tudi s slikami. Radi bi, da to ne bi bila samo naša zamisel, ampak bi zares postala del vietnamske zgodovine. Na dan posvetitve bomo povabili vse žive predstojnike, kjer koli že živijo, in tako izrazili našo hvaležnost. Sporočilo bomo pravočasno poslali vsem.

Predragi naš stari oče, dobili smo zelo lepo knjigo o Vas, ki govori predvsem o Vietnamu. Najlepša hvala. Ta knjiga je za nas zelo dragocena; želimo, da bi jo prevedli v vietnamščino.

Peter Đe, SDB

Ravnatelj tehnične šole v Govapu (Vietnam), 1970.

Eno najlepših pričevanj o Majcnu so nam posredovali vietnamski sobratje ob obisku oktobra 2005. Takole so strnili svojo misel: »Nikdar v življenju nismo srečali človeka, ki bi bil bolj strog in zahteven, kakor je bil g. Majcen; vendar tudi nobenega, ki bi bil bolj dobrohoten in razumevajoč, kakor je bil on.« Ni kaj, tak človek je tam zares lahko delal čudeže uspešnosti. Med temi sobrati je bil tudi eden tistih, ki jih je Majcen leta 1954 rešil iz Hanoja: takrat drobcen, bolan, sirota, nikogaršnji, Majcnu pa je pomenil vse, da je zanj tvegala celo svoje življenje. Postal je salezijanec in se v imenu vseh rešenih sirot Majcnu na grobu prisrčno zahvalil. Očetov »Bodi dober« je postala Andrejeva stalna in prepoznavna drža; vsi so ga spoštovali in mu skušali po svojih močeh dobroto vračati.

Z ZLATO IN DIAMANTNO DUŠO NA GORO SVETOSTI

Majcen je nekaj časa še upal, da se bo lahko vrnil v svoj Vietnam, potem pa je počasi uvidel, da se bo moral sprijazniti z misijonskim poslanstvom na daljavo. Patientia, saj je obljubil pokorščino ... Z zlato mašo leta 1983 je vso duhovno energijo usmeril vase in začel dodelovati svojo duhovno podobo v vseh podrobnostih. Z diamantno mašo leta 1993 je že ves žarel od poduhovljenosti. Telo je sicer pešalo zaradi oslabelosti in raznih bolezni, duša pa je postajala vsak dan zlahtnejša.

Ta leta lahko mirno imenujemo njegov vzpon na goro svetosti. Zelo natančno jo je tudi markiral, saj nam je svojo duhovno izkušnjo pustil zapisano na več kot šest tisoč straneh rokopisa premišljevanj, duhovnih dnevnikov in osebne duhovnosti.

Največji vsakoletni praznik je obhajal tiho in na zunaj neopazno, pa ves dan v posebni duhovni ubranosti; to je bil 9. oktober, dan njegovega krsta. Božje otroštvo je bilo zanj pravo duhovno veselje in največje

Na Rakovniku z misijonarjema E. Saksido in J. Kramarjem, 1989.

bogastvo, za katerega se je vse življenje zahvaljeval. Ob voščilnici, ki jo je dobil za osemdeset let življenja, je v zvezek pripisal: »Ves Tvoj! Hvaljeno naj bo presveto Srce Jezusovo. Hvala ti, da si me ustvaril – 1904. Hvala ti, da sem kristjan – 1904. Hvala ti, da sem salezijanec – 1925. Hvala ti, da sem duhovnik – 1933. Hvala ti, da sem misijonar – 1935. Napravi moje srce po Tvojem Srcu!« To so torej njegove najpomembnejše stvari v življenju.

Na njem so postajale vse bolj vidne in zaznavne poteze Božje dobrote. Vedno je bil do vseh prisrčen, ljubezniv, dobrohoten, hvaležen, enako pozoren. Biti v njegovi družbi je bila prava sreča. Kdor ga je enkrat srečal, je hotel še kdaj priti v njegovo bližino.

Vseh dvajset let je bilo njegovo stalno mesto v cerkvi: spovednica. Bil je kot dobri pastir, ki se je veselil vsake izgubljene ovce in se zanjo Bogu zahvaljeval. Ne glede na razpoloženje, delo, dnevni čas, vedno je, kadar so ga klicali za spoved, odgovoril: »Tako grem!« In že je hitel.

Srečnega se je počutil v varstvu rakovniške Marije Pomočnice. Rad se je spominjal materinega priporočila ob odhodu v Maribor, da naj ne pozabi na Marijo. Sedaj je tako rekoč noč in dan bival v njenem svetišču. Zares otroško zaupen in pobožen do Marije. Bil je 2. julija 1991: v Sloveniji so sirene naznanile splošen letalski napad jugoslovanske vojske. Vsi smo se zatekli v kletne prostore. Čez čas smo ugotovili, da g. Majcna ni nikjer. Našli smo ga zunaj ob cerkvi, ko se je mirno sprehajal in molil rožni venec. »Gospod Majcen, hitro v zaklonišče, ker bo vsak čas pokalo!« On pa mirno odvrne: »Kaj bi se bal ob Marijinem svetišču! Ves čas mojega misijonskega delovanja je pokalo, zlasti v Vietnamu. V nevarnostih sem potrosil Marijine svetinjice na streho zavoda in se nam ni zgodilo nič hudega. Ne pozabimo, da je don Bosko namesto strelovoda postavil na Oratorij Marijin kip. Marija je naša mogočna obramba.« Kako prav je imel. Kdo bi si upal reči, da takrat ni posredovala Marija!

BUDITELJ MISIJSKE ZAVESTI

Postal je pobudnik vsega misijonskega v inšpektoriji, pa tudi širše v slovenskem prostoru. Bil je univerzalen, odprt za vse, nikdar zaprt v svoj lastni

Z vrh. predstojnikom Viganujem od izidu življenjepisa v italijanščini, 1989.

Z vrhovnim predstojnikom salezijancev Egidijem Viganojem in sestrama.

krog; navduševalo ga je vse misijonsko, pa naj je to sprožil kdor koli. Med nami je bil kot Jakobov vodnjak, iz katerega smo vsi zajemali živo vodo misijonskega navdušenja; za vse bogata duhovna zakladnica osebnih izkušenj. Pri njem je ideja ali zamisel pomenilo: mora se utelesiti v življenju. V največje veselje mu je bilo, da je lahko kaj storil za misijone. Hotel je biti povsod zraven, dokler je le mogel. Prav do zadnjih trenutkov je bil misijonar. Ko se je že izgubljal, je zadostovalo reči: Keréc, Janež, s. Konstantina, Vietnam ... pa je že bil ves svež, navzoč, sposoben takoj do potankosti obnoviti svojo zlato dobo življenja – misijonska leta.

UMRL JE V PREGNANSTVU

Po vrnitvi v domovino je bil njegov dom tudi v Brežicah in v Novem mestu. V Brežicah je živela sestra Marica Košak (februarja 2007 je dopolnila sto eno leto življenja), ki je zanj zbirala sredstva; po letu 1961, ko je umrla mama, se je tukaj čutil doma. V Novem mestu pa je živela sestra Milka Valant († 2005).

Umrl je, tako se vsaj meni zdi, z eno samo bolečino: rad bi umrl med svojimi Vietnamci, umrl

pa je kot pregnanec v domovini. Vabili so ga in vabili, naj se vrne. Niti si te želje ni upal glasno izraziti predstojnikom, ki so imeli pomisleke glede zdravja ... In Vietnamci bi ga radi imeli tam, med sabo, kot sveto relikvijo, ki je pri njih obudil duha sv. Janeza Boska na tako čudovit način, da prihajajo nove in nove generacije mladih salezijancev. Saj je bil njihov Patriarh, Oče. Zato so ob njegovi smrti vietnamski sobratje izrazili misel, »da so sedaj ostali sirote – brez očeta«.

BOG, HVALA TI

Naj pripoved sklenemo z besedami, ki jih je zapisal Majcen kot biseromašnik leta 1993.

»Kot biseromašnik si ne maram postavljati slavoloka. Rad bi pa predvsem tebi, fant, spletel novomašnega. Nikar ne skomigaj z rameni, češ da to ni za tvoja ušesa. Veš, Bog vedno išče in tudi najde med ljudstvom 'material za svoje namene; potem pa počasi s kladivom obdeluje in njegovi 'izdelki'

Biseromašnik v Brežicah, 8. 8. 1993.

dozorijo v glasnike evangelija. Bil sem fant kot vsi drugi. Še sanjalo se mi ni, da bom prehodil pot, ki jo dejansko sem; pa je dolga že skoraj devetdeset let. Če se ti zdi, pokukaj v to delavnico, da boš videl, kako se kujejo poklici.

Bogu sem hvaležen, da me je poklical in mi dal pogum, da sem klicu sledil. Prav zanimiva je avantura življenja, v katero nas Bog pošilja. Nas salezijance je don Bosko učil, da naj pri jutranjih in večernih molitvah dodamo zahvalo Bogu za to, da nas je ustvaril in poklical k sveti veri. Letos bi rad na biseromašno harfo zapel še tretjo zahvalo: Hvala ti, Bog, da si me poklical v salezijansko družbo in me poslal oznanjat evangelij na Daljni vzhod!«

»Spoštovani in predragi patriarh Andrej Majcen!

*To je lepa priložnost,
da se v imenu vseh salezijancev v Vietnamu
prav spoštljivo zahvalim Vam, našemu Abrahamu, za
Vaš trud in Vaše delo
za graditev salezijanske družbe v Vietnamu.
Mi smo zares Vaši sinovi in
Vaši resnični nasledniki.
Zato smo ponosni na Vas, Vi ste naš patriarh.
Predragi oče, prosimo,
sprejmite našo najglobljo zahvalo
za Vašo resnično očetovsko ljubezen
in nenehno duhovno skrb za nas.
Spomin hvaležnosti na Vas
bomo nosili vse življenje s seboj
kot posebno milost, ki nam je bila podeljena.«*

Janez Ty, Peter Đe ..., Saigon, marec 1993.

PO NJEGOVIH SLEDEH

Občudujem delo milosti, ki ga je Bog izvršil po svojem zvestem sinu Andreju. Pričevanje njegovega življenja nas nagiba k priznanju: s svojim svetim življenjem je proslavil presvetega Boga. Toliko Božjih lastnosti – bogopodobnosti je sijalo iz njegovega dolgega življenja, da ne morem drugače, kakor vzklikniti: Hvaljen bodi Bog – v svojih angelih in svetnikih!

Po njegovih stopinjah stopa mlada, vendar izjemno živa salezijanska družba v Vietnamu. Vrhovni predstojniki govorijo naravnost o vietnamskem salezijanskem čudežu. Mar ni to jasen znak svetosti ustanovitelja salezijanske družbe v Vietnamu?

Na kraj njegovega zemeljskega počitka na ljubljanskih Žalah so že začeli romati. Predvsem vietnamski

S. Konstantina Sarjaš,
misijonarka v Čaotungu (Kitajska).

sobratje, ki so prišli oktobra leta 2005 in 2006. Če bi bilo možno, bi vsi prišli, pokleknili na grob, s solzami v očeh molili in v globokem spoštovanju poljubljali zemljo, ki hrani posmrtno ostanke njihovega očeta Andreja.

Naj dobri Bog misijonarja Andreja Majcna zaradi njegovega svetega življenja pred nami poviša s svetniško častjo, nam pa nakloni milost, da ga bomo posnemali.

ODLOČITEV

IZJAVA O PRIPRAVI POSTOPKA ZA BEATIFIKACIJO ANDREJA MAJCNA

Andrej Majcen SDB (1904–1999) je kot misijonar (1935–1979) in kot spovednik (1979–1999) dosegel dva viška svojega duhovniškega življenja: štiriinštirideset let misijonskega delovanja na Kitajskem in v Vietnamu ter zadnjih dvajset let misijonskega animiranja v Sloveniji.

Ob obisku vietnamskih sobratov v Sloveniji oktobra 2005 je bila izražena misel o pripravi postopka za njegovo beatifikacijo. Inšpektorja obeh inšpektorij, slovenske in vietnamske, dr. Alojzij Slavko Snoj in John Baptist Nguyen Van Them, ki je s sedmimi vietnamskimi sobrati na obisku v Sloveniji, od 5. do 8. oktobra 2006, z namenom, da obiše Majcnov grob, se po posvetovanju z več sobrati obeh inšpektorij strinjata o primernosti priprave postopka za beatifikacijo Andreja Majcna. Namen te pobude je duhovni blagor ljudi: da bi njegov zgled in priprošnja spodbujala duhovnike, redovnike/-ce ter vernike/-ce h krepostnemu in svetemu življenju.

To izjavo podpirajo naslednji razlogi:

1. splošno prepričanje mnogih salezijancev v obeh inšpektorijah je, da je Andrej Majcen živel zgledno krščansko in salezijansko življenje;

2. predavatelji na mednarodnem študijskem posvetovanju v Ljubljani o Andreju Majcnu, 22. oktobra 2005, so jasno izpostavili prvine, ki nakazujejo veličino njegove duhovniške in misijonske osebnosti;

3. salezijanci Inšpektorije sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki so odgovorili na vprašalnik (september 2006), potrjujejo primernost kandidata in so mnenja, da je junaško izpolnjeval krščanske kreposti; tudi v Vietnamu so salezijanci z drugimi člani salezijanske družine kot tudi drugi duhovniki, redovniki in verni laiki, ki so poznali Andreja Majcna, prepričani o njegovi svetosti in doslednem krščanskem življenju;

4. veliko vernih ljudi izjavlja, da so prepričani o svetosti Andreja Majcna, zato se mu v svojih molitvah priporočajo;

5. njegova duhovna zapuščina, zlasti v zvezkih dnevnikov, osebne duhovnosti in premišljevanj (na več kot 6000 straneh rokopisa), razodeva njegovo krščansko globino in vsakdanjo skrb za duhovno rast.

Dejavnosti v pripravi postopka naj v vsaki inšpektoriji vodi od inšpektorja imenovani koordinator. Vsak od njiju naj deluje v povezanosti z vrhovnim prokuratorjem salezijanske družbe v Rimu. Potrebno je tudi večje sodelovanje med inšpektorijama. Pobude naj v vsaki inšpektoriji preverja in potrjuje inšpektor s svojim svetom.

Bog naj blagoslovi naše prizadevanje in naj poveča svojega služabnika Andreja.

dr. Alojzij Slavko Snoj
inšpektor – Slovenija

John Baptist Nguyen Van Them
inšpektor – Vietnam

Ljubljana, 7. 10. 2006.

KAJ NAJ STORIMO?

Prepričani smo, da je najpomembnejše narejeno: pred nami je sveto življenje Andreja Majcna. Da bi zaradi njegovega življenja tudi mi rasli v svetosti in povelečevali Boga, nam bo v spodbudo uradno priznanje Cerkve o njegovih krepostih in povišanju na čast

oltarja. Zato smo vabljeni, da spoznavamo njegovo življenje, z njim seznanjamo tudi druge, vsi pa z živo vero molimo in prosimo, da bi v Andreju Majcnu dobili svetnika, po katerem se bomo zgledovali in ob katerem bomo doživljali uslišanja.

Na razpolago imate molitev kot prošnjo k vse-mogočnemu Bogu, naj svojega služabnika Andreja poveleča na čast oltarja.

Ob tem naj velja še vabilo vsem: če ima kdo kakšne stvari, zlasti pisma, g. Andreja Majcna, prosimo, da nam jih odstopi ali vsaj toliko, da naredimo kopije. Na spodnji naslov nam sporočite vsa morebitna uslišanja na njegovo priprošnjo kakor tudi to, kako se mu priporočate.

Koordinator pripravljalnega postopka

Tone Ciglar, Rakovniška 6, 1000 Ljubljana
tel.: 041/317-318 e-pošta: tone.ciglar@salve.si

Prosimo, da morebitna uslišanja po Majcnovi priprošnji posredujete na gornji naslov. Na istem naslovu dobite tudi vse informacije.

VEČ O ŽIVLJENJU IN DELU MISIJONARJA ANDREJA MAJCNA

Jože Zadavec, *Zasledovana smer*,
Ljubljana (Knjižice), 1984, 168 strani.

Mario Rassiga, *Storia di un missionario*,
Hongkong, 1987, 122 strani.

Mario Rassiga, *Don Andrea Majcen
missionario salesiano in Cina e Vietnam*,
Ljubljana, 1989, 292 strani.

Tone Ciglar, *Andrej Majcen – vietnamski don Bosko
(ob biseromašnem jubileju 1933–1993)*,
Misijonska pričevanja 5,
Ljubljana (Katehetski center), 1993, 224 strani.

Franc Halás, Tone Ciglar, *Jožef Keréc – slovenski misijonar na Kitajskem* (ob 100-letnici rojstva 1892–1992), Misijonska pričevanja 3, Ljubljana (Katehetski center), 1992, 432 strani.

Tone Ciglar, *Dr. Janez Janež – utrinek Božje dobrote* Ljubljana (Zbirka Knjižice 122–123), 1993, 104 strani.

Franc Maršič, *Kralj čednostne lepote Jožef Gedér – misijonar na Kitajskem*, Ljubljana (Salve), 2002, 136 strani.

Razni avtorji, *Andrej Majcen – dobrotna Božja sled, zbornik predavanj ob 100-letnici rojstva*, Misijonska pričevanja 12, Ljubljana (Salve), 2006, 336 strani, barvna priloga.

MOLITEV, DA BI BOG POVELIČAL ANDREJA MAJCNA

Neskončno sveti Bog.

**Tvoj zvesti služabnik Andrej Majcen,
misijonar na Kitajskem in v Vietnamu,
goreč salezijanec in duhovnik,
je z velikim žarom vsem oznanjal evangelij,
še posebej ubogi in zanemarjeni mladini.**

**Na goro svetosti se je vzpenjal
z velikodušno dobroto in ljubeznivostjo
ter s posredovanjem tvojega usmiljenja
v zakramentu svete spovedi.**

**Prosimo te, poveličaj ga pred nami na čast oltarja.
Pomagaj nam, da ga bomo vneto posnemali
in tebe iskreno častili.**

Po njegovi priprošnji nas usliši v naših potrebah.
(Še posebej te prosimo za...)

**Naj bo tudi naše življenje ena sama hvalnica tebi,
ki si slavljen zdaj in vekomaj. Amen.**

*S cerkvenim dovoljenjem, Nadškofija Ljubljana, Ordinariat,
Ciril-Metodov trg 4, datum: 17. 11. 2006, štev. 1923/06.*

V Rimu s papežem J. P. II. ob beatifikaciji misijonarjev Versiglia in Caravaria.

VSEBINA

U-bog ali bog-at?	3
Velik zaklad	5
Priprava na poslanstvo	8
V misijonskih brazdah	19
Vzpon na goro svetosti.....	32
Po njegovih sledih	42
Odločitev.....	43
Kaj naj storimo?	45
Več o življenju in delu misijonarja Andreja Majcna.....	46

Zbirka KNJIŽICE

169. T. Ciglar, **Potrudi se, da te bodo imeli radi**, Ljubljana 2005
170. B. Ferrero, **Včasih je dovolj en sam sončni žarek**, Ljubljana 2005
171. Z. Štrubelj, **Zopet imamo velikega papeža**, Ljubljana 2005
172. B. Ferrero, **Stara violina**, Ljubljana 2005
173. L. Kozar ml., **Najlepši klas**, Ljubljana 2005
174. V. Vider, **Kako najti pravega**, Ljubljana 2006
175. B. Ferrero, **Na tvoji strani**, Ljubljana 2006
176. B. Ferrero, **Najlepši nasmeh**, Ljubljana 2007
177. J. Potočnik, **Vzemi in beri**, Ljubljana 2007
178. T. Ciglar, **Pričevalec dobrote** (A. Majcen), Ljubljana 2007

神父 院長

李神父 鮑恩高會士 李神父

六月十七日 四 天主!

馬義誠，是李神父的好朋友

同台南高工慈幼會士和

學生表示哀悼也求天主

李神父可得救恩

我往往記念李神父因為他

很客气，很注意，很小心我

也是我的好好的長上..

馬義誠 Kollegium

Ljubljana, 2. VII. 1944

"Mladi, ne zafrčkajte čudovitih talentov,
ki jih imate, predramite se iz sebičnosti.

Nehajte izgubljati čas.
Za kaj večjega ste rojeni!"

Andrej Majcen

zbirka **KNJIŽICE** 178